

PRAZNOVSZKY MIKLÓS FERENC

Petőfi Sándor születésének bicentenáriuma elé A költő jubiláris születésnapjai

Nem nevezhető korainak a legnagyobb magyar költő születésének kétszázadik évfordulójáról a megemlékezések sorát megkezdeni, hiszen az Országgyűlés még a tavalyi esztendőben 2022–23-at Petőfi-émlékvé nyilvánította. Megfelelő anyagi támogatottság mellett egymás után látnak napvilágot a programtervezetek, a nagyobb központi intézményhálózatok a sajtó bevonásával tartják ismertetéseiket elképzeléseikről. Már később is vannak az eseményhez kapcsolódó különböző kiadványok, melyeknek egy része már elhagyta a nyomdát. Gondot fordítanak a Petőfi-émlékhelyek felújítására, állagmegóvására. A költő életével kapcsolatos új kiállítások kerülnek megrendezésre szülőhelyén és szerte az országban. Különösen gazdagnak ígérkezik a Petőfi Irodalmi Múzeum programkínálata. Az emlékvé kiemelten fontos feladata a Petőfi Klubok hálózatának kialakítása. Ebben csatlakozásukkal Nógrád megye három települése vesz részt: Salgótarján, Balassagyarmat és Pásztó. Erre a különleges születésnapra országos jelentőségű mozgalom bontakozik ki. Különleges nagy esemény ez úgy országosan, mint megyei, települési szinten.

Visszatekintve irodalmi nagyjaink személyes, jubiláris évfordulóira, megállapítható, hogy Nógrád megye két illusztris nagysága mellett a Petőfi-émléket az ő árnyékukba húzódott. Azonkívül, hogy Madách és Mikszáth születésnapjairól szinte évről évre beszámol a sajtó, addig Petőfi születésnapjáról, még a jubiláris évfordulókon is alig esik szó a széles néptömegeknek célzott heti- és napilapokban. Még a másik nagy jubileumi, születésének századik évfordulójáról szóló megemlékező írást is hiába keressük a megyei sajtóban. Jelentősebb emlékező írással másfélszázados emlékezés-kor Csukly László révén találkozhatunk. Természetesen ez nem jelenti Petőfi teljes mellőzöttségét, hiszen az 1848-as forradalom, majd szabadságharc, a márciusi ifjacról szóló írások egyik központi alakja maga a költő, a forradalmár. Ugyanakkor más esetekben is gyakorta jelentek és jelennek meg a sajtó hasábjain Petőfi versei, és róla szóló írások, tanulmányok.

Kitekintve az országos sajtóra, fővárosira és vidékire egyaránt, már sokkal árnyaltabb a kép. Talán tekinthető a Petőfi-kultusz nyitányának az az 1873. január 1-jén megjelent írás, amely *Petőfi születésének ötvenedik évfordulóján* címet viseli, és nem más írta, mint Jókai Mór. A továbbiakban a negyedszázados léptékben megjelent jubiláris születésnap megemlékező írások gyűjteménye olvasható különböző lapokból. Azonkívül, hogy a tisztelet, a hála és a kegyelet motiválták a – többnyire név szerint ismert – szerzőket, stílusuk, nyelvezetük mellett, társadalmi korrajzként is igen érdekesek, tanulságosak, különösen a fiatalabb korosztálynak.

Petőfi születésének ötvenedik évfordulóján
Megjelent *A Hon* című lap
1873. január 1-jei számában. Írta: Jókai Mór

Most ötven éve született.

És nemsokára huszonöt éve lesz, hogy meghalt.

Ma szelleme aranymenyegzőjét üljük, jövő évben az ezüstmenyegzőjét egy hibátlanná lett halottnak.

Miről beszéljünk ma?

Arról-e, hogy milyen jókor született? Vagy arról, hogy milyen jókor halt meg? Vagy arról, hogy még most is él?

Minden nagy ember fölött tartott emlékbeszédnél két nevezetes mondas jut eszembe – és lehangol.

Az egyiket Byron mondta valami Huxley nevű commentátornak, mikor az Shelley felett emlékbeszédet tartott: „a parentatió szép volt, de jobb szerettem volna, ha Shelley tartotta volna azt Huxley felett.”

A másikat Eötvös mondta nekem, mikor egy nagy halottat kísértünk ki a temetőbe: „látod, milyen rész az emberi szív, most arra gondolunk, te is, én is, szegény barátom! Kár, hogy balsors érte, de jó az Isten, hogy nem én rám mérte.”

Az utódok emlékbeszéde a halhatatlanok felett olyan, mint a napfogyatkozás. A sötét test bebizonyítja, hogy ő egészen be tudja takarni a fénylőt.

Petőfi annak a kornak a szülőtte volt, mely mint fényes emlék élni fog örökké, mint fényes remény soha többé, mely a magyar nemzetet új életre kelté, mint új életre ébreszté Petőfi a magyar költészetet.

Amint az a kor be volt fejezve, vége volt az ő küldetésének is.

Csillaga nem várta be, míg beborul az ég, lefutott teljes fényében s nem látta senki, hová esett le? De mikor szét pattant az a meteor, mindenkinek jutott egy szikra a csillagtűzből, s szikrái világítanak még most is elszórva az egész földön, minden nemzet előtt.

Mikor meghalt, vérét hagyta a hazának, lelkét az emberiségnek, s midőn hazája el volt temetve, az ő szelleme tiltakozott az egész világ előtt nemzetének koporsó födele ellen.

Az ilyen halál méltó volt az ilyen élethez. Kezdetnek is szép a halhatatlansághoz.

A külföld a magyar nemzetet látja Petőfi költeményeiben. A lelkesült, – szabadságért vágyó, – láng szívű, – őszinte, – testvérszerető, – ellenségverő magyar nemzetet! – A költő verseiben.

Oh, mi jókor történt halála!

Az utókor, az új nemzedék megleli Petőfi műveiben a delejes összeköttetést a múlt idők eszméivel, s talán hevül is azoknál; ámbár a koreszméket kifejező költeményeinek némelyike az új kor gyermekeinél inkább éget már, mint gyújt. De mind az műveiben, a mi tisztán emberi, mind, a mi szívbeli érzést fejez ki, oly véghetetlen nagy, oly elragadó szép, oly bűvösen melegítő, hogy érezni fogjátok mindig, amíg emberek lesztek, ha nem lesztek is már magyarok. Azok megannyi élő emberalakok, kikben olympi istenek fehérvére, az „Ichor” lüktet.

Van e szerelmi dalok közt két igen szép költemény, mely együtt Petőfi életében egy szép románcot képez. Az egyiknek ez a refrainje: „Csak tégedet ne ismernék!” A másodiknak pedig ez a kezdete: „Élet, halál... nekem már mindegy!”

A költő ott felejtette lelkét egy szép ifjú leány arcán, kit mindennap bámult a színházban. Hanem a szép hölgy páholyban ült: gazdag magyar bankár leánya volt, ki őt észre sem vette tán. A költő pedig büszke volt és szerelmes. Bátran odament a gazdag bankárhoz, s megmondá neki, hogy ő Petőfi, költő, semmi más, hanem azért szép leányába szerelmes, s azt nőül akarja venni. A bankár derék magyar ember volt – és okos ember. Azt felelte a költőnek: „Én önt jól ismerem és becsülöm; de leányom szívével ő maga rendelkezik; látogassa ön meg házunkat, s ha leányom hajlamát megnyerheti, én nem tagadom meg beleegyezésemet.”

Petőfi ezzel le volt fegyverezve. Ha akadályt talál maga

előtt, szenvedélye vagy azt, vagy őt törte volna össze; de amint ily finomul a rendes polgári perutra lett utasítva, elmosolyodott, s többé nem kínoztta a szívét a szép delnő bámulásával.

Első ideálja, a bájos bankárleány aztán egy más kitűnő magyar tudóshoz ment nőül, ki szinte világhírt szerzett azóta nevének, mint legtöbbet emlegetett magyar államférfi és financiér. Jól járt vele. Mostani férjének fényes palotája van, a hajdani kérőjének pedig még csak sirhalma sincsen.

Semmije sincsen, senkije sincsen már e földön.

Apát, anyát, nőt, gyermeket, mind elvitt magával oda, ahol ő lakik.

Ha élne még, hogy állna most itt a világon egyedül! Mennyire egyedül!

Mégis jókor halt meg.

Sírját nem ismerjük, emlékszobra nincsen, társulat nem viseli nevét, s vándoroljunk el azon mauzóleumhoz, melyet önmaga emelt magának, műveihez, s azokból megtudjuk, hogy milyen jókor született, milyen jókor halt meg, milyen halhatatlan lett... Többet nem tudok mondani Petőfiről.

Hát nem volt-e igaz a Byronnak? Nem volt-e igaz a Eötvösnek?

75 éves Petőfi
Megjelent a *Pesti Napló* című lap
1898. január 1-jei számában.

Aki maga volt a lánggal lobogó tűz; aki jött, keresztül hasította az eget s eltűnt, mint a meteor; aki mintha csak azért élt volna, hogy a próféta fénylő szekerén átvonulhasson a halhatatlanságba. Petőfi Sándor ma volna hetvenöt éves.

Ha nem esett volna el a harc mezején, ha a végzet azt rendelte volna, hogy lassan fogyjon el, mint a gyertyaszál, ma mint hetvenöt esztendőős öregember nézné az új embereket, akik áhitattal tekintgetnének fel glóriás alakjára.

Jó Isten! Már mi is öreg sorban vagyunk, túl „az életútjának közép felén”, mi, akik abban nőttünk fel, hogy volt egyszer, régen, nagyon régen egy költő, aki örök időkre szóló dicsőséget szerzett a hazájának. Amikor mi, vén fiuk születünk, már legendás alak, már oltárkép volt... és csak ma volna hetvenöt éves.

Mily régen veszítettük el! S mily fiatal volt, amikor elvesztettük!

Gyerekkés, és mégis, akarva, nem akarva, elgondoljuk egy percre: „Mi volna akkor, ha a végzet másképp határoz? Ha ma is élne?...” Mert

az ember voltaképpen sohase tud megnyugodni a változhatatlanban, s a naiv képzelet még onnan se fordul vissza, ahol a logika szerint már semmi keresni valója...

Ha élne!... Egész sereg céltalan, bolond kérdés tolul elénk. Mily remekműveket adott volna még nemzetünknek? Micsoda szemmel nézné az új időket? Öregén is az volna-e, akinek halhatatlan fiatalságában látjuk? Igen, Nem. Igen, mert ha volt lélek, amely nem változhatott, az övé volt az. Nem, mert a természet törvényei alól nincs kivétel, az öregember csak rom...

Bolondság itt a találgatás... Mi az, amit az évekkel magába kellett volna szívnia, hogyan viselné a kort (az aggságot és az új időket), miképpen élne, hogyan szólana – bizony nem lehet ezt elképzelni.

Csak egyet. Azt, hogy igen, ő is öregember volna, törődött, alighanem beteges, s valószínűen: szomorú öregember. S mi látva aggságtól, szenvedéstől megtört alakját, azt mondanók magunkban: „Ó, mint bánthatja az a gondolat!...”

De kedves volt, az istenek előtt is, holttestén át fújó paripák száguldottak a kivívott diadalra... Nem lehetett az, hogy ágyban, párnák közt haljon meg, hogy lassan hervadjon el, mint a virág.

Fiatalon hal meg, akit az istenek szeretnek, hogy lehetett volna hetvenötéves ő: a lánggal lobogó tűz, a perzselő szenvedély, a halhatatlan, örök fiatalság?!

Petőfi születésének századik évfordulóján

Megjelent a *Friss Ujság*

1922. december 30-i számában.

Száz esztendeje, hogy a Nemzeti Géniusz különös kegyességében megajándékozott bennünket e lánglelkű, tüneményes szellemű apostollal és prófétával. Messze világító üstökösként ragyogott fel a magyar égboltozaton és bevilágította a messze földet. A pályája is az üstököséhez volt hasonló: ragyogva bukkant fel, szédítő iramban hagyta maga mögött a végtelenséget, aztán eltűnt az éjszakai sötétségben. Évszázadok alatt csak néha látható ily tünemény, s akiknek megadatott, hogy gyönyörködjenek félelmetes szépségében, áhítattal és babonás félelemmel adják tovább gyermekeiknek és unokáiknak a nagy esemény és ritka csoda hírét.

Száz esztendeje, hogy megszületett és már háromnegyed évszázad múlt el azóta, hogy átköltözött a halhatatlanságba. Csak egy negyed évszázadot

élt, de ez az arasznyi lét oly gazdag kincsesháza lett az örök értékű alkotásoknak, amilyenhez fogható alig volt még a földön. A világ minden népe hódolattal adózik e lángelme megnyilatkozásainak, és amikor a világ népei Petőfi szellemének hódolva meglátni kénytelenek azt a népet és az országot, amelynek talajából ez a hatalmas szellem kisarjadzott, Petőfin keresztül a tisztelet és meghatottság érzésével néznek arra a kicsi, megnyomorított és megtépázott nemzetre is, amelynek ő, az apostol és a próféta örök dicsősége lészen.

Mert apostol volt és próféta, vezér és jövőbe látó, mint ahogyan minden igazi lángelme, vezér és próféta, bármely csillagzat alatt látja is meg a napvilágot. Ő itt született. Itt, ahol a szenvedők milliói epedve várták az apostolt, aki kivezesse őket a szolgaságból. És ő megjött és betöltötte hivatását, melyet a Nemzet Génusza szánt neki. A világtörténelem – mondja egy híres tudós – nem más, mint a szabadság tudatában való folytonos haladás, szüntelen erősödés. Ezt a tudatot erősítette Petőfi, és ezzel belemarkolt a világtörténelem szekerébe. Mert ki tudja, jön-e 48 után 49, ha Petőfi lángoló szelleme nem önti a magyarok lelkébe a szabadságszeretet hatalmas vágyát. Ez a mindent megmozgató vágy lett az események lendítő ereje, és ez az erő nem ismert megállást.

De nemcsak a szabadság volt a bálványa. A haladás, fejlődés, az emberi jogok, kultúra és civilizáció imádatában is példát adott nemzetének, mily irányban kell haladnia, ha az európai nagy népek asztalánál akar helyet kapni. És akik kortársai voltak, követték a példát, a szabadságnak, a politikainak csak úgy, mint a szelleminek, azok voltak a legtántoríthatatlanabb hívei, akik érintkezésbe jutottak magával Petőfivel, nagy szellemének lenyűgözhetetlen erejével. Akik látták, hallották őt, ma már kevesen vannak. De az erejét mindannyian érezzük még ma is, és az erőnek varázsa még mindig leküzdhetetlen... És ezért rettegik őt meg ma is a szabadság és felvilágosultság ellenségei. Ma is, mint háromnegyed évszázaddal ezelőtt. Ez az ő nagyságának, emberfelettségének a legcsalhatatlanabb mértéke.

Petőfi esztendeje
Megjelent a *Szabad Szó* című lapban,
1948. január 1-jén. Írta: Kelemen János

A 48-as centenáriumi első napján ünnepli a magyar nép legnagyobb költőjének, Petőfinak 125. születésnapját. Szébb és méltóbb nyitánya nem is

lehet a jubileumi évnek, 1848 szellemét, tanulságait, példamutatását és ösztönzését a nép és a szabadság nagy költőjén érthetjük és érzékelhetjük legtökéletesebben. A korszak máig időszerű vágyai és törekvései benne tudatosultak legtisztábban.

Szabadságmozgalmak, forradalmak, a nagy történelmi pillanatok más, békésebb alkatú költőket is megihletnek. Nálunk, 1848-ban az első diadalmos pillanatok hatására mindenki forradalmár lett. Az lett a szelíd Jókai, a megfontolt Arany, s annyi más alakja irodalmunknak. S nem megalakulásból, alkalmazkodási készségből lettek azok. A márciusi napok felszabadították őket is, megszabadították kételyeiktől, aggályaiktól. De mégis – s bár őszintén, meggyőződéssel álltak a szabadságharc ügye mellé – késő öregségükben úgy gondoltak vissza 1848-ra, mint csillogó, földöntúli csodára, fiatalságuk romantikus fellobbanására. Nem érezték már valóságnak, eleven történelemnek.

Egészen más Petőfi magatartása 1848-cal szemben. Neki a forradalom nem romantikus kaland volt. Rajongó, csodálatos szavakkal üdvözölte a feltámadt tengert, a nép megmozdulását, mint vihardár, úgy cikázott az izzásig hevített légkörben, de szeme mindig a földön volt.

A kivívott szabadság nagyszerűségét minden ízében átélte, de a forradalom akadozó menete, a lehetőségek elmulasztása, a célok zavarossága és tisztázatlansága égő hiányérzettel töltötte el. Csupa lelkesedés és önfeláldozás, s egyben csupa keserűség, csupa kritikai magatartás – ez az ő forradalmi szerepe. 1848–49 alakjai közül ő élte át legjobban a magyar szabadságharc minden mozzanatát, és minden szükségletét. Mert a forradalom egyetlen szereplője sem volt annyira a nép fia, mint ő.

Nem 1848-ban, s nem politikai verseivel lett a nép és a szabadság költője. Az alföldi magyarság mélységéből jött, a magyar jobbágy sorsát, keserves életét, elnyomottságát gyermekkora óta ismerte és átélte. De megismerte parasztságunk emberségét, elpusztíthatatlan szabadságvágyát, emberi igényeit.

Az ő költészete ennek az emberségnek, ennek a paraszti igényességnek a kifejezője. Versei tisztító zivatart keltettek a 40-es évek áporodó, kiszikadó lírájában, a városi úri különcök élettől, földtől, magyarságtól távolálló „almanach-költészetében”.

A nép nyelvén, a nép hangján fejezte ki a magyar paraszt néma harcát a feudális Magyarország ellen. Szabó Dezső szép hasonlatát idézve: „Mint ahogy a sasnak karma nő, a vadkannak agyara, úgy lett ennek az elgyötört közösségnek Petőfije, minden organikus érdekének megtalált orgánuma.”

Az ő szemének kellett először rávetődnie az Alföldre, szomorú pusztáinkra, néma falvainkra, hogy megszépüljön, emberségesebbé, parasztibbá váljék az elnyomó úri Magyarország, az ő versei mondták ki először úgy a szabadságot, hogy az csakugyan az egész dolgozó nép szabadságát jelentette.

Es sokkal több volt ő, mint a parasztok bajainak énekese. Szerte az országban jobbágyok milliói sínylődnek még, de Petőfi költészetében a jobbágy, a paraszt már a nemzet vezető tagjává emelkedik. Magyar nemzet – ez a fogalom Petőfinél a dolgozó nép közösségét jelenti, s a nemzet csak szabad, független hazában élhet, Habsburgok nélkül, német járom nélkül.

300 esztendő magyar függetlenségi hagyományai olvadnak össze Petőfi költészetében a nép társadalmi harcával, szabadságvágyával. A magyar történelem e kettő áramát senki tisztábban és következetesebben, senki bátrabban és felelősségteljesebben nem fejezte ki, mint ő.

A 67 utáni romlott magyar közvélemény elnéző mosollyal s egyben álnok célzatossággal kócos, beszámíthatatlan ifjúvá stilizálta Petőfi történelmi alakját.

Forradalmisága gyermekbetegség lett, amelyből - mondták – „kinőtt volna, ha tovább él, a nép költőjéből pedig romantikus álmodozót faragtak, a puszták és betyárok cigánydalmokát. Elsikkasztották, meghamisították meleg emberségét, nagy tanításait a világszabadságról, a népek békéjéről. Az urak és a szolgák hazájában ünnepelt költő lehetett az a Petőfi, aki éppen most 100 esztendeje, 1847. szilveszterének éjszakáján írta: „Csak a zsarnok s a szolgálélek: e kettő az én ellenem.”

Nincs már többé felettünk zsarnok, s megkínzott népünk annyi sötét évszázadok után szabaddá egyenesedik. Nem kell már szégyenkeznünk és alakoskodnunk: végre szabadon ünnepelhetjük Petőfit.

Így élt Petőfi
Megjelent a *Nógrád* című lap 1973. január 7-i
számában. Írta: Csukly László

Akik Petőfi születésének százötvenedik évfordulója alkalmával közelebbről szeretnének megismerkedni halhatatlan költőnk életútjával, a sok rendelkezésre álló mű közül talán a legnagyobb izgalommal Hatvany Lajos „Így élt Petőfi” című hatalmas, 1900 oldalas művét olvashatják, amely az 1955–1957 között kiadott műnek második, bővített és javított kiadása. Hatvany Lajos műve szerves folytatása Endrődi Sándor „Petőfi napjai a

magyar irodalomban” és kiegészítője Ferenczi Zoltán úttörő Petőfi-életrajzának. A kortársi emlékezések, s az újabban felvett levéltári adalékok nyomán követi végig Petőfi életét, magában foglalja a költő halála után a különböző lapokban, folyóiratokban, önálló kötetekben vagy a levéltárakban fellelhető dokumentumok jelentékeny részét.

Egy nagyon változatos, küzdelmes élet legnagyobb és legszebb munkáját veheti kezébe az olvasó, hisz’ Hatvany ahhoz a nemzedékhez tartozott, amely harminc esztendővel Petőfi halála után született, „úgy hordta az ő fiatalon megszakadt életének gyászát, mint az apák, akik halott fiuk emlékét megmaradt leveleiből keltegetik, mint az anyák, akik porladó testének nyomát elviselt ruháin tapogatják.”

Mint egyik méltatója megállapította, Hatvanynak két csillaga volt: Petőfi és Ady, és egész életében hűséggel követte csillagait. Az indítást talán a budapesti egyetemen Gyulai Páltól kapta, akiről később „Gyulai Pál estéje” címen a magyar memoár-irodalom legszebb alkotását írta. Alapító tagja volt a Nyugat című folyóiratnak, amelynek harcaiban a liberális polgári gondolat elkötelezettje lett. A haladó hagyomány ápolásával történelmi távlatot és hitet akart adni az irodalmi forradalomnak. Ady ugyan teljes mértékben egyetértett törekvésével, több nyilatkozatát ismerjük, amelyben kifejti a régi, hasonszőrű magyarokkal való közösségét. „Se Ballassinál, se Petőfinél újabb félének, modernebbnek nem tartom magamat” - mondta. Hatvany mégis ellentétbe kerül a Nyugat vezérkarával. Hatvany írta: „Az uraknak nem volt érzékük a múlt, az irodalmi folytonosság és a történelem iránt. Azt hitték, a Nyugat minden megjelenése napján minden két héten újra kezdődik a világ”. Ez a véleménykülönbség nem akadályozta meg abban, hogy a magyar irodalom egyik legtisztelretméltóbb mecénása legyen. Mint az ország egyik leggazdagabb családjának tagja, a Hatvany-Deutsch vagyon örököse szinte minden tehetséges költőket támogatta hosszabb-rövidebb ideig.

Részt vesz az őszirózsás forradalomban, a Nemzeti Tanács tagja. Forradalmi tevékenységéért, amikor 1927-ben emigrációjából visszatér, bebörtönzik. Másodszor a fasiszmus elől menekül emigrációba, ahonnan csak 1947-ben tér vissza. Itthon tiszteletbeli egyetemi katedra várta, de a személyi kultusz éveiben ismét mellőzés a sorsa. Elsősorban Ady- és Petőfi-kutatásaiért 1959-ben Kossuth-díjjal jutalmazták. Halálakor, 1961-ben az egykori mágnást, harcos haladó életéért a szocialista Magyarország gyászolta.

Haladó hagyományaink tisztelete tette Hatvany Lajost a Petőfi-emlékek áldozatos gyűjtőjévé. Mint bevezető tanulmányában elmondja, szinte egész életében ennek a célnak szentelte ideje nagy részét, de hányattatott

élete folyamán sok anyag elveszett, az összegyűjtött cédulák rendszerében zavar keletkezett és ez megnehezítette a munkát. A hatalmas mű egyébként a fellelhető kortársi megnyilatkozások hűséges sorjázása, amelyeket a szerkesztő-szerző lábjegyzetekben állandó figyelemmel, bírálattal kísért. A sok emlékirat, röpirat, tanulmány, tárcsa, újsághír tanulmányozása közben mindig éberrel figyel arra, hogy mennyi azokban a Jókai-hutás, mennyi az utókor kegyeletes belemagyarázása. Majd minden nagyobb egység után következik a „summázás”, amely alatt a tudós szerző a maga összegző véleményét adja.

Legyen szabad a hatalmas anyagból egyetlen apró részletet idézni a módszer bizonyítására. Idézi többek között Vahot Imre útijegyzetét, amelyben elmondja, hogy az orvosok és természetvizsgálók kassa-eperjesi nagygyűlésén találkozott Pulszkyval, aki elmondta neki, hogy pompás szécsényi angolkertjében van egy lak. „hol hajdan Rákóczi vára volt, ezen kellemes csendes lakot ő tehetségesebb, de szegény magyar költőknek ádándja át használatul, s amellet élelemmel is ellátandja őket. A többi közt lángeszű Petőfinket szándékozik legelőször is ez idilli lakással megkínálni.”

Ezt a hírt kürtöli világgá a Pesti Hírlap 1846. őszhó (október) 10-i száma is. De Hatvany azonnal cáfol is: megírja, hogy mihelyt Pulszky telelár-mázta az országot mecénáskodásának hírével, éppen Petőfivel szemben mutatkozik smucig nyárspolgárnak. Idézi Degré Lajos visszaemlékezéseit, aki megírja, hogy Petőfi, miután hiába egyezkedett Emichhel művei kiadásáról, levélben Pulszkyhoz fordult, hogy előlegezze neki a szükséges összeget. Választ nem kap, ám egy társaságban összetalálkoznak. Ott van Lisznyay is. Pulszky előbb készülő regényéről beszél, amelyet éppen a kölcsön reményében Lisznyay buzgón dicsér és eleve hatalmas műnek titulál. Majd, amikor Pulszky kiélvezte a dicséreteket, közli Petőfivel, hogy mivel szécsényi jószágán sokat kellett költekeznie, Petőfi kívánságát nem teljesítheti. Mire Lisznyay elkeseredetten fakad ki: „Edd meg a regényedet, ha tudom, hogy nem adsz pénzt, bizony nem dicsértem volna”. Az adalékok közlése után pedig a summázásban elismeri, hogy Pulszky „Életem és korom” című emlékirata sok érdekes adatot tartalmaz, de Petőfivel szemben, sem mint mecénás, sem mint bíráló nem viselkedett rendesen.

Akik Petőfit szeretik és csodálatos életét ismerni akarják, nagy haszonnal forgathatják Hatvany Lajos gazdag tartalmú művét, amely tisztelgés a szerző csillaga előtt.

Megkezdődött a Petőfi-emlékév Kiskőrösön
Megjelent a *Napi Magyarország* című lap
1998. január 2-i számában.

Szilveszter éjszakáján nagyszabású rendezvénysorozat kezdetének lehetnek részesei a kiskőrösi polgárok. Éjféλι harangszóval köszöntötték ugyanis a város szülötte, a magyar költészet kimagasló alakja, Petőfi Sándor születésének 175. évfordulóját. Praznovszky Mihály, a Petőfi Irodalmi Múzeum főigazgatója, az Évfordulós Emlékbizottság elnöke a költő szülőházánál tartott megemlékezést, útjára indítva ezzel a millenniumi irodalmi évfordulós programsorozat egyik önálló rendezvénysorozatát.

Oláh Pál, az Országos Petőfi Sándor Társaság elnöke az MTI-nek elmondta, lényegében egy másfél éves programsorozat vette kezdetét a születésnapjára való emlékezéssel zárul majd Fejéregyházán. Az 1997 tavaszán megalakult Országos Petőfi Emlékbizottság feladatának tekintette, hogy koordinálja valamennyi érintett szervezet tevékenységét – fejtette ki a társaság elnöke. Olyan nagyszabású, a kötetek, kiadványok megjelentetését, konferenciák rendezését, színházi, zenei események szervezését is átfogó programsorozatot dolgozott ki, amellyel méltó módon tisztelghet a költő emléke előtt. A bizottság munkájában számos intézmény részt vett, egyebek mellett a Művelődési és Közoktatási Minisztérium, a Magyar Tudományos Akadémia, a Petőfi Irodalmi Múzeum, a Petőfi Társaság, a Magyarok Világszövetsége, a PEN Klub, valamint a fővárosi, a kiskőrösi, a kiskunfélegyházi önkormányzatok, a Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés. A kiskőrösi Petőfi Sándor Művelődési Központban szilveszter este 20 órakor kezdődött és hajnalig tartó program kiemelkedő eseménye az új Petőfi Emlékmúzeum kulcsátadása és megnyitása volt.

A szoborparkkal szemben épült intézmény Kerényi Ferenc irodalomtörténész és Zalatnay Pál látványtervező munkája. A múzeum ad otthont ezentúl az állandó kiállításnak, s ide került a Petőfi Képtár anyaga is. A szabadtéri ünnepség a hagyományos koszorúzást követően fáklyás felvonulással zárult az evangélikus templomnál, ahol a költőt, Petrovics Sándort 175 évvel ez előtt megkeresztelték.

